

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

ΑΡΘΡΟ 1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ- ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.

Αυτή η Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ) αναφέρεται στο έργο του παραπάνω γενικού τίτλου, καθορίζει τις ειδικές υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών, που κατισχύουν κατά συμπεφωνημένο όρο, οποιασδήποτε αντίθετης ρύθμισης, πλην εκείνης που επιβάλλουν η διακήρυξη το τιμολόγιο και ο προϋπολογισμός της προσφοράς του υπ' όψη έργου. Το αντικείμενο αυτής της εργολαβίας είναι η εκτέλεση των εργασιών που περιλαμβάνονται αναλυτικά στην τεχνική περιγραφή του έργου. Τα είδη και οι ποσότητες των προβλεπόμενων εργασιών περιέχονται ενδεικτικά στον προϋπολογισμό της μελέτης του έργου, συμβατικές δε τιμές μονάδος εργασιών είναι οι τιμές μονάδος του τιμολογίου της μελέτης υποκείμενες στην έκπτωση της δημοπρασίας. Στην προκείμενη εργολαβία ισχύει ο Ν.4412/2016 όπως ισχύει κατά την ημέρα της δημοπρασίας.

ΑΡΘΡΟ 2 ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ – ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ – ΕΝΑΡΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ.

Τα σχετικά με την υπογραφή της σύμβασης κατασκευής του έργου και την προσκόμιση της εγγυήσεως καλής εκτελέσεως ορίζονται στο άρθρο 105 του Ν. 4412/2016. Η έναρξη των εργασιών θα γίνει μετά την έκδοση των απαιτούμενων απαλλοτριώσεων, εκπόνησης και έγκρισης κάθε είδους μελετών. Όσο χρονικό διάστημα από την υπογραφή της σύμβασης και αν απαιτηθεί αυτό δεν δίνει το δικαίωμα στον ανάδοχο για αίτηση διάλυσης της σύμβασης. Αυτό αποτελεί όρο της σύμβασης υπό την έννοια άρθρου 192 του Ν.4412/2016.

ΑΡΘΡΟ 3 ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ, ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ – ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ

Συνολική προθεσμία περαιώσεως του έργου ορίζεται σε **ΕΞΙ (6)** μήνες από την υπογραφή της σύμβασης κατασκευής.

Τμηματικές προθεσμίες ΔΕΝ ορίζονται: Κατά τα υπόλοιπα για τις ποινικές ρήτρες για την τήρηση της συνολικής προθεσμίας ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 148 του Ν. 4412/2016. Ο χρόνος δωρεάν υποχρεωτικής συντήρησης του έργου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 171 του Ν.4412/2016 ορίζεται σε δεκαπέντε (15) μήνες. Για οποιαδήποτε φθορά του έργου από τρίτους, επιφυλασσομένων εκείνων που οφείλονται σε χρήση του έργου και εφόσον έχει γίνει διοικητική παραλαβή για χρήση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 169 του Ν. 4412/2016, μέχρι της οριστικής παραλαβής του έργου επιβαρύνεται καθ' ολοκληρίαν ο ανάδοχος.

ΑΡΘΡΟ 4 ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ – ΡΗΤΡΑ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ

Δεν προβλέπεται η χορήγηση έντοκης προκαταβολής στον Ανάδοχο.

Δεν προβλέπεται η πληρωμή πριμ.

ΑΡΘΡΟ 5 ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ – ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ – ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ.

Ο ανάδοχος του έργου υποχρεούται να εκπονήσει και υποβάλλει προς έγκριση στην Υπηρεσία το χρονοδιάγραμμα κατασκευής και το οργανόγραμμα εργοταξίου τα οποία διέπουν οι διατάξεις του άρθρου 145 του Ν. 4412/2016. Το χρονοδιάγραμμα ή πρόγραμμα εκτέλεσης εργασιών υποχρεούται ο ανάδοχος του έργου να συντάξει και υποβάλλει στην Υπηρεσία κατά τα νόμιμα μέσα σε (15) ημέρες από ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης. Το χρονοδιάγραμμα θα συνταχθεί υπό τύπον γραμμικού διαγράμματος κατά χρονικά διαστήματα όχι μεγαλύτερα των 15 ημερών και θα χωρίζεται σε δύο μέρη, από τα οποία το πρώτο θα αφορά την παραγωγή ή προμήθεια των υλικών και το και το δεύτερο την ενσωμάτωση των υλικών και την έντεχνη εκτέλεση των εργασιών. Το χρονοδιάγραμμα θα συνοδεύεται από ειδική επεξηγηματική έκθεση στην οποία ο ανάδοχος του έργου θα παρουσιάζει αναλυτικά τον εξοπλισμό και το προσωπικό του, τις τυχόν ειδικές συνθήκες εκτέλεσης του έργου και τα μέτρα αντιμετώπισης, όλες τις πηγές παραγωγής και προμήθειας των υλικών και ότι άλλο στοιχείο κρίνεται απαραίτητο. Αναπροσαρμογές του χρονοδιαγράμματος και της έκθεσης για κάθε λόγο θα υποβάλλονται στην υπηρεσία μέσα σε 15 το πολύ ημέρες. Στο χρονοδιάγραμμα του έργου θα αποτυπώνονται οι τμηματικές προθεσμίες που έχουν ορισθεί στο άρθρο 3 της παρούσας Ε.Σ.Υ.

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί το χρονοδιάγραμμα του έργου καθώς και ημερολόγιο σύμφωνα με το άρθρο 146 του Ν. 4412/2016.

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να έχει επί τόπου του έργου μηχανικό 5ετούς τουλάχιστον γενικής εμπειρίας ανάλογου μεγέθους και κατηγορίας με το παρόν έργο .

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διαθέτει ειδικό χώρο στην έδρα του έργου όπου θα βρίσκονται πάντοτε μία σειρά μελέτης του έργου, τα πλήρη συμβατικά στοιχεία του έργου, καθώς και τα μέσα για την πραγματοποίηση μετρήσεων και ελέγχων.

ΑΡΘΡΟ 6 ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ – ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ – ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ Ο.Κ.Ω. κτλ.

Ο ανάδοχος οφείλει προ της έναρξης των εργασιών να πραγματοποιήσει και υποβάλλει στην Υπηρεσία μελέτη κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, η οποία να περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες ρυθμίσεις για την κυκλοφορία πεζών και οχημάτων στην περιοχή του έργου κατά την διάρκεια των εργασιών (πινακίδες, περίφραξη, παρακάμψεις, σήμανση κ.λ.π) καθώς και μελέτη εργοταξιακής σήμανσης, χωρίς να δικαιούται οποιαδήποτε πρόσθετη αποζημίωση για την εργασία αυτή. Δεν επιτρέπεται η έναρξη των εργασιών προ της έγκρισης της μελέτης κυκλοφοριακών ρυθμίσεων από την Υπηρεσία. Ο ανάδοχος οφείλει με δικές του δαπάνες να λαμβάνει τα επιβαλλόμενα για κάθε περίπτωση μέτρα ασφαλείας για την πρόληψη οποιουδήποτε ατυχήματος ή ζημιάς κατά την διάρκεια εκτελέσεως των έργων. Με την έναρξη των εργασιών και έως την περαίωση τους ο ανάδοχος υποχρεούται, με δικές του δαπάνες να προβαίνει στην πλήρη σήμανση του εργοταξίου, περίφραξη και ιδιαίτερη σήμανση κάθε επικινδύνου θέσεως σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές Σήμανσης εκτελούμενων έργω σε οδούς αρ. ΔΜΕΟ/Ο/613/20-5-2011 (ΦΕΚ 905/Β/2011) «Έγκριση 1) Οδηγίων Μελετών Οδικών Έργων Κατακόρυφης Σήμανσης Αυτοκινητοδρόμων (ΟΜΟΕ – ΚΣΑ), 2) Προδιαγραφών και Οδηγίων Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων (ΟΜΟΕ – ΣΕΕΟ).

Ο ανάδοχος υποχρεούται με έξοδα του να τοποθετήσει μία ή περισσότερες πινακίδες με τα στοιχεία του έργου σύμφωνα με τις σχετικές εγκυκλίους και τις οδηγίες της Υπηρεσίας.

Εργασίες εκσκαφών κτλ σε θέσεις όπου υφίσταται δίκτυα ή αγωγοί Ο.Κ.Ω. γενικά πρέπει να εκτελούνται με μεγάλη προσοχή για την αποφυγή ζημιών και ατυχημάτων, για τα οποία ο ανάδοχος θα είναι αποκλειστικά υπεύθυνος. Επίσης ο ανάδοχος οφείλει με δικές του δαπάνες και ευθύνη να ερευνήσει για την επισήμανση των δικτύων και αγωγών, να εφοδιαστεί με τα υπάρχοντα διαγράμματα, να ειδοποιήσει έγκαιρα και λάβει τις απαραίτητες άδειες, από τους Ο.Κ.Ω.

Καμία αξίωση του αναδόχου για αποζημίωση ή πρόσθετη αποζημίωση από τις παραπάνω αναφερθείσες αιτίες δεν θα γίνει αποδεκτή και οι τιμές του Τιμολογίου είναι ενιαίες και αμετάκλητες, ανεξάρτητα από τις δυσκολίες της κυκλοφορίας ή άλλου αιτίου, όπως η φύση των εργασιών και η δυνατότητα ή το συμφέρον χρήσεων μηχανικών μέσων.

ΑΡΘΡΟ 7 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ - ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ - ΕΛΕΓΧΟΣ - ΥΛΙΚΑ - ΤΟΠΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΔΡΑΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ

Όλα τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν για το έργο πρέπει να είναι άριστα ως προς τις φυσικές και χημικές τους ιδιότητες και να πληρούν, τους όρους και προϋποθέσεις των Ε.ΤΕ.Π. ή Π.Ε.ΤΕ.Π (σε περίπτωση που δεν έχουν εγκριθεί Ε.ΤΕ.Π) τις Π.Τ.Π και την Τ.Σ.Υ. που έχει εγκριθεί και όπως αυτές ισχύουν κατά την ημέρα της δημοπρασίας όπως επίσης ομοίως και τους Ελληνικούς Κανονισμούς ή αν δεν υπάρχουν τους αντίστοιχους ξένους κανονισμούς (DIN, ASTM, κλπ)

Ο ανάδοχος με δικές του δαπάνες πρέπει, εφόσον του ζητηθεί εγγράφως και αιτιολογημένα από την Προϊστάμενη Αρχή, να διατηρεί Εργοταξιακό Εργαστήριο κατάλληλα στελεχωμένο και εξοπλισμένο για τη συνεχή εξέταση των υλικών και την εκτέλεση των εργασιών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Προδιαγραφών. Εφόσον πρόκειται για μικρής έκτασης έργα (π.χ δρόμος μήκους <10km) δεν είναι υποχρεωτική η διατήρηση του πιο πάνω εργαστηρίου είναι όμως υποχρεωμένος να μεριμνεί και με δικές του δαπάνες να ελέγχει υλικά και εργασίες σε Ιδιωτικά Εργαστήρια ή της Υπηρεσίας (εφόσον αναλαμβάνει αυτή).

Πέραν των πιο πάνω ελέγχων, για την ποιότητα των υλικών και των εργασιών θα γίνεται έλεγχος και από το εργαστήριο της Δ/νση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Χίου ή άλλο εργαστήριο της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και από το ΚΕΔΕ, μετά από σχετική παραπομπή του επιβλέποντα για να προβεί σ' οποιονδήποτε έλεγχο κρίνει με στόχο την διαπίστωση αν οι ιδιότητες τους πληρούν τις προδιαγραφές και τον σκοπό για τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν. Ανεξάρτητα αυτών των ενεργειών ο ανάδοχος είναι ο αποκλειστικά υπεύθυνος για την ενσωμάτωση στο έργο κακής ποιότητας ή αδόκιμων ή ελαττωματικών υλικών.

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρήσει σε όλες τις εργασίες πλήρως τις ισχύουσες Ε.ΤΕ.Π., τις Π.Τ.Π. και την ΤΣΥ που έχουν εγκριθεί και όπως αυτές ισχύουν κατά την ημέρα της δημοπρασίας όπως επίσης ομοίως και τους Ελληνικούς Κανονισμούς ή αν δεν υπάρχουν τους αντίστοιχους ξένους κανονισμούς (DIN, ASTM κτλ.)

Η θέση παραγωγής των υλικών του έργου της παρούσας εργολαβίας, θα είναι το πλησιέστερο στο έργο εμπορικό σε λειτουργία λατομείο. Επίσης η θέση παραγωγής του ασφαλτομίγματος, της ΕΤΕΠ 05-03-11-04 θα είναι το πλησιέστερο εμπορικό συγκρότημα παραγωγής ασφαλτομίγματος και μόνο μετά από έγκριση της Προϊστάμενης Αρχής αυτά μπορούν να τροποποιηθούν εφόσον υπάρχουν λόγοι που έχουν επίπτωση στην έγκαιρη και άρτια κατασκευή του έργου.

Ο ανάδοχος ΔΕΝ έχει την δυνατότητα να χρησιμοποιήσει μέτωπο εξορύξεως κατάλληλο για την παραγωγή υλικών στον τόπο που εκτελείται το έργο και να εγκαταστήσει σπαστηριοτριβίο. Όλα τα υλικά που σκάπτονται ή εξορύσσονται ανήκουν στον Κύριο του Έργου και απαγορεύεται στον ανάδοχο ή σε τρίτους η χρησιμοποίησή τους εκτός έργου χωρίς την έγκριση του Κυρίου του έργου. Η εμπορεία των υλικών τιμωρείται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Η προμήθεια της ασφάλτου θα γίνει από τον ανάδοχο η δε δαπάνη αυτής για όλες τις ασφατικές εργασίες είναι ενσωματωμένη στις τιμές μονάδος όπως εξ' άλλου φαίνεται και στο τιμολόγιο της μελέτης και βαρύνει τον ανάδοχο. Η δαπάνη κάθε μεταφοράς της ασφάλτου έως την θέση παραγωγής του ασφαλτομίγματος ή του έργου για τις άλλες εργασίες, περιλαμβανομένης και της θαλάσσιας μεταφοράς, ΔΕΝ θα καταβάλλεται στον ανάδοχο ιδιαίτερος αλλά είναι και αυτή ενσωματωμένη στις τιμές μονάδος των αντιστοιχών τιμολογίων των ασφατικών εργασιών και των πρόσθετων τιμών αυτών.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προβεί και στη μέτρηση της γείωσης (το σύστημα της γείωσης θα πρέπει να παρουσιάζει γείωση με τιμή μικρότερη των 2Ω). Η κατασκευή του συστήματος γείωσης θα πρέπει να είναι τέτοια που να παρουσιάζει τιμή γείωσης μικρότερη των 2Ω.

ΑΡΘΡΟ 8 ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ο ανάδοχος του έργου πέραν από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την σύμβαση και το νόμο έχει τις εξής ειδικές υποχρεώσεις η τήρηση των οποίων γίνεται απ' αυτόν χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή και με αποκλειστική ευθύνη του:

α) Υποχρεούται να εφαρμόσει την μελέτη που του παραδοθεί, να ελέγχει και ο ίδιος την πληρότητα, σαφήνεια, την ορθότητα και να λάβει όλα τα απαραίτητα στοιχεία ώστε σύμφωνα με αυτά να εφαρμοστεί

ακριβώς η μελέτη. Σε περίπτωση προβλημάτων να ζητεί οδηγίες από την Υπηρεσία. Οποσδήποτε η σειρά προτεραιότητας τευχών και σχεδίων δεν ισχύει εάν θίγεται η αρτιότητα και ασφάλεια του έργου και η κατά τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης εκτέλεσή του.

β) Υποχρεούται στη σύνταξη κάθε δευτερεύουσας τεχνικής μελέτης ή προσαρμογής προς τις τοπικές συνθήκες εκτέλεσης του έργου της κύριας τεχνικής μελέτης σύμφωνα με έγγραφες οδηγίες της Υπηρεσίας.

γ) Υποχρεούται να διαθέτει προσωπικό και μέσα στον επιβλέποντα του έργου για κάθε είδους μετρήσεις και ελέγχους στο έργο που εκτελεί όπως και σε κάθε εντεταλμένο όργανο της Υπηρεσίας.

δ) Υποχρεούται στη λήψη στοιχείων, την πλήρη και επιμελημένη εκπόνηση σχεδίων και διαγραμμάτων προς διευκόλυνση των επιμετρήσεων, των σχεδίων και διαγραμμάτων των κατασκευασθέντων έργων, την λήψη πολλαπλών φωτογραφιών του έργου και όποιου άλλου στοιχείου είναι απαραίτητο για τον έλεγχο και παρουσίαση του έργου.

ε) Υποχρεούται να προβεί στην λήψη των απαραίτητων εγκρίσεων πριν την εκτέλεση των εργασιών οι οποίες θα τηρούνται από τον υπεύθυνο εργοταξίου καθ' όλη την διάρκεια των εργασιών

στ) Είναι υποχρεωμένος να διευκολύνει κάθε έλεγχο, ποιοτικό, ποσοτικό κτλ. που διενεργείται για λογαριασμό ή με εντολή Υπουργείων, Περιφέρειας και γενικά του Δημοσίου.

ζ) Εκτός από το είδος των εργασιών που αναφέρονται στην Τεχνική περιγραφή της παρούσης μελέτης, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει και οποιαδήποτε άλλη εργασία απαραίτητη για την συντήρηση του οδικού τμήματος του έργου, που θα κριθεί αναγκαία για την βελτίωση της οδικής ασφάλειας μετά από εντολή της Υπηρεσίας και επιτόπιας προμέτρησης.

ΑΡΘΡΟ 9 ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ

Για την επιμέτρηση των εργασιών ισχύουν τα αναγραφόμενα στο άρθρο 151 του Ν.4412/2016.

Ο τρόπος επιμέτρησης των εργασιών καθορίζεται από το Τιμολόγιο της εργολαβίας και τις Ε.Τ.Ε.Π. και όπου σ' αυτό δεν διευκρινίζεται θα ισχύουν οι γενικοί όροι των ΠΤΠ κλπ. Αν δεν υπάρχει γενική ή ειδική διάταξη που να καθορίζει με σαφήνεια τον τρόπο επιμέτρησης εργασιών, θα επιμετράται η πραγματικά εκτελούμενη ποσότητα εργασιών ολοκληρωμένων και έτοιμων προς παράδοση.

Σε περίπτωση εκτέλεσης εργασίας πέραν των καθοριζόμενων ορίων από τα σχέδια εφαρμογής ή των εγκρίσεων της Υπηρεσίας επιμετράται η εγκεκριμένη από την υπηρεσία ή τα σχέδια, ή δε επί έλαττον εκτέλεσης εργασιών επιμετράται η πραγματική ποσότητα εργασίας, πάντοτε όμως εφόσον είτε στη μία είτε στην άλλη περίπτωση η απόκλιση γίνεται δεκτή από την Υπηρεσία.

ΑΡΘΡΟ 10 ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με την ΕΣΥ αυτή και κατά συμφωνημένο όρο μεταξύ των συμβαλλομένων, ανεξάρτητα από τυχόν υπάρχουσα αντίθετη ρύθμιση οπουδήποτε, καθορίζονται τα εξής:

α) Η σύνταξη νέων τιμών μονάδος ή ειδικών τιμών θα γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 155 και 156 του Ν.4412/2016.

β) Για νέες τιμές εργασιών που θα συνταχθούν κατ' εφαρμογή της παρ. 5β του άρθρου 156 του Ν.4412/2016 σύμφωνα με τα εγκεκριμένα ενιαία τιμολόγια εργασιών θα εφαρμόζεται η Υπουργική απόφαση Δ6/οικ/22172/9.9.92 του ΥΠΕΧΩΔΕ. Ομοίως για το εγκεκριμένο ενιαίο τιμολόγιο ΕΟ θα εφαρμόζεται η απόφαση Δ1/α/0/6/74 (ΦΕΚ 538 Β'/7.7.1994). Επίσης για νέες τιμές Η/Μ εργασιών θα συνταχθούν σύμφωνα και με τα εγκεκριμένα τιμολόγια ΗΛΜ καθώς και τα ΑΤΗΕ τα οποία θα θεωρούνται ως εγκεκριμένα.

γ) Καμία εργασία που εκτελείται από τον ανάδοχο και δεν περιλαμβάνεται στον αρχικό προϋπολογισμό ή σε εγκεκριμένο Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Εργασιών δεν κατακυρώνει σ' αυτόν το δικαίωμα πληρωμής, αποζημίωσης ή διεκδίκησης. Αντίθετα η Προϊσταμένη Αρχή έχει το δικαίωμα να απαιτήσει την καθαίρεση μη εγκεκριμένων εργασιών και την επαναφορά της κατάστασης όπως προϋπήρχε (εις βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου).

ΑΡΘΡΟ 11 ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ

1. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλείφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι

ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του έργου : ΠΔ 305/96 (αρ. 7-9), Ν.4412/2016 (αρ. 138 παρ.7), Ν. 3850/10 (αρ. 42).

2. Στα πλαίσια της ευθύνης του, ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κλπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα Ν.3669/08 (αρθ. 37 παρ.7).

β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ : ΔΙΠΑΔ/οικ.177/2-3-01, ΔΕΕΠΠ/85/14-5-01 και ΔΙΠΑΔ/οικ889/27-11-02, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου : Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.8 και αρ.182).

γ. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας : ΠΔ 1073/81 (αρ. 111), ΠΔ 305/96 (αρ.10,11), Ν.3850/10 (αρ. 42- 49). Για την σωστή εφαρμογή της παρ.γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

3. Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα της παρ. 2, ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα :

3.1 Εκ των προτέρων γνωστοποίηση - Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) - Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα :

α. Να διαβιβάσει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια : ΠΔ 305/96 (αρ 3 παρ. 12 και 13). Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96.

β. Να ακολουθήσει τις υποδείξεις / προβλέψεις των ΣΑΥ-ΦΑΥ τα οποία αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης του έργου (οριστικής ή εφαρμογής) σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ.3 παρ.8) και την ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/2001 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.4412/2016 (αρ. 138 παρ.7).

γ. Να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλήψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με την μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις ιδιαιτερότητές του, κλπ (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός, κλπ).

δ. Να αναπροσαρμόσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας: ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.9) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.4412/2016 (αρ. 138 παρ.7).

ε. Να τηρήσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του έργου : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.10) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.)ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

στ. Συμπληρωματικές αναφορές στο Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και στο Φάκελο Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ).

Το ΣΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρίσκονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου.

Αντίστοιχα ο ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του έργου.

1. Το περιεχόμενο του ΣΑΥ και του ΦΑΥ αναφέρεται στο ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ.5-7) και στις ΥΑ : ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001 (αρ.3) και ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ οι οποίες ενσωματώθηκαν στο Ν.4412/2016 (αρ. 138 παρ. 7).

2. Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με το ΠΔ 305/96(αρ. 3 παρ.4), όταν :

α. Απαιτείται Συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή.

β. Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους : Π.Δ.305/96 (αρθ.12 παράρτημα ΙΙ).

γ. Απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

δ. Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του σχεδίου και του φακέλου ασφαλείας και υγείας (ΣΑΥ, ΦΑΥ) του έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.1 εδάφιο α' του Ν 4030/2011 (ΦΕΚ 249/Α/25-11-2011) και την αρ. πρωτ. 10201/27-3-2012 εγκύκλιο του Ειδ. Γραμματέα του Σ.ΕΠ.Ε.

3. Ο ΦΑΥ καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή και την οριστική παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου : ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ. 433/2000 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 αρ. (73 και 75).

4. Μετά την αποπεράτωση του έργου, ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου και το συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.11) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

5. Διευκρινίσεις σχετικά με την εκπόνηση του ΣΑΥ και την κατάρτιση του ΦΑΥ περιλαμβάνονται στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ 6 με αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/215/31-3-2008 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

3.2 Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας – τήρηση στοιχείων ασφαλείας και υγείας

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας αν στο έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους σύμφωνα με το Ν. 3850/10 (αρ.8 παρ.1 και αρ.12 παρ.4).

β. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με το Ν.3850/10 (αρ.8 παρ.2 και αρ. 4 έως 25).

γ. Τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συναφθεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή να συνδυαστούν αυτές οι δυνατότητες.

Η ανάθεση καθηκόντων σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφο της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής : Ν.3850/10 (αρ.9).

δ. Στα πλαίσια των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και των : τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο, των ακόλουθων στοιχείων :

1. Γραπτή εκτίμηση προς τον ανάδοχο, από τους τεχνικό ασφαλείας και ιατρό εργασίας, των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους Ν.3850/10 (αρ.43 παρ. 1 α και παρ.3-8).

2. Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους ο Τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας Ν.3850/10 (αρ.14 παρ.1 και αρ.17 παρ.1).

Ο ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση των υποδείξεων αυτών.

Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του ιατρού εργασίας (Ν 3850/10 αρ.20 παρ.4), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (Ε.Υ.Α.Ε) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα άρθρα 4 και 5 του Ν.3850/10.

Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

3. Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα περιγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2β).

Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας.

Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύναται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτίων του ατυχήματος Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2α).

4. Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2γ).

5. Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζόμενου Ν 3850/10 (αρ.18 παρ.9).

3.3 Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ.14) σε συνδυασμό με την Υ.Α 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας.

Το ΗΜΑ θεωρείται, σύμφωνα με την παραπάνω Υ.Α, από τις κατά τόπους Δ/νσεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχανικούς του αναδόχου και της Δ/νουσας Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για την διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών, από το αρμόδιο όργανο ελέγχου όπως ο επιθεωρητής εργασίας, κλπ : ΠΔ 1073/81 (αρ.113), Ν.1396/83 (αρ. 8) και την Εγκύκλιο 27 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ.πρωτ. ΔΕΕΠΠ/208 /12-9-2003.

3.4 Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολογίου Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Για την πιστή εφαρμογή του Σ ΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το Η Μ Α.

Στα πλαίσια του συσχετισμού αυτού, να σημειώνεται στο Η.Μ.Α. κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του ΣΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του ΣΑΥ. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

4. Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο.

4.1 Προετοιμασία εργοταξίου - Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας :

α. Την ευκρινή και εμφανή σήμανση και περίφραξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοταξίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περίφραξη των επικίνδυνων θέσεων : ΠΔ 105/95, ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 18.1).

β. Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προϋπαρχουσών της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπαρχόντων εναερίων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοτάξιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας : ΠΔ 1073/81 (αρ.75-79), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Β, τμήμα ΙΙ, παρ.2).

γ. Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί ατμών θερμών, υγρών ή αερίων κλπ) και τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων α υτών : Π Δ 1073/81 (αρ.92 - 95), ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.6).

δ. Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως : κατάρτιση σχεδίου διαφυγής - διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη - αντιμετώπιση πυρκαγιών & επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων, κλπ. : ΠΔ 1073/81 (αρ. 92-96), ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.3, 4, 8-10), Ν.3850/10 (αρ.30, 32, 45).

ε. Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νιπτήρων, κλπ) : ΠΔ 1073/81 (αρ.109,110), Ν.1430/84 (αρ.17,18), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παράρτ. IV μέρος Α, παρ.13, 14).

στ. Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στους εργαζόμενους όπως : προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, φωσφορίζοντα γιλέκα, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κλπ, εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του : Π.Δ. 1073/81(αρ.102-108), Ν.1430/84 (αρ.16-18), ΚΥΑ Β.4373/1205/93 και οι τροποπ. αυτής ΚΥΑ 8881/94 και Υ.Α. οικ.Β.5261/190/97, Π.Δ. 396/94, Π.Δ. 305/96 (αρ.9,παρ.γ).

4.2 Εργοταξιακή σήμανση – σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση – εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κλπ

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχή κατασκευής του έργου, σύμφωνα με :

- Την Υ.Α αριθ. ΔΜΕΟ/Ο/613/16-2-2011 του τ.ΥΠΥΜΕΔΙ: «Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)

- Τη ΚΥΑ αριθ.6952/14-2-2011 του τ.ΥΠΕΚΑ και τ.ΥΠΥΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών »

- Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας : Ν.2696/99 (αρ. 9 – 11 και αρ.52) και την τροπ. αυτού : Ν.3542/07 (αρ. 7-9 και αρ.46).

β. Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου : Ν. 2696/99 (αρ. 47 , 48) και η τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ.43,44).

γ. Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφάλειας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου, κλπ : ΠΔ 1073/81 (αρ.75-84), ΠΔ 305/96 (αρ.8.δ και αρ.12,παραρτ.ΙVμέρος Α, παρ.2), Ν.3850/10 (αρ. 31,35).

δ. Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοίβασης, ρίψης και μεταφοράς υλικών και άλλων στοιχείων : ΠΔ 216/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.85-91), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.8), ΠΔ 305/96 [αρ. 8 (γ, ε, στ, ζ) και αρ.12 παραρτ. ΙV μέρος Α παρ.11 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.4], Ν.2696/99 (αρ.32) και η τροπ. αυτού : Ν. 3542/07 (αρ.30).

ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν :

α) κραδασμούς : ΠΔ 176/05, β) θόρυβο : ΠΔ 85/91, ΠΔ 149/06, γ) προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων : ΠΔ 397/94, δ) προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες : Ν.3850/10 (άρ. 36-41), ΠΔ 82/10.

4.3 Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας - αποδεικτικά στοιχεία αυτών.

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων ΠΔ 304/00 (αρ.2).

α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (χωματουργικών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικριώματα, φορητές κλίμακες, κλπ) : ΠΔ 1073/81 (αρ.17, 45-74), Ν 1430/84 (αρ.11-15), ΠΔ 31/90, ΠΔ 499/91, ΠΔ 395/94 και οι τροπ. αυτού: ΠΔ 89/99, ΠΔ 304/00 και ΠΔ 155/04, ΠΔ 105/95 (παραρτ. ΙΧ), ΠΔ 305/96 (αρ.12

παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.7 - 9), ΚΥΑ 15085/593/03, ΚΥΑ αρ.Δ13ε/4800/03, ΠΔ 57/10, Ν.3850/10 (αρ. 34, 35).

β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ.ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙΙ, παρ.7.4 και 8.5) και το ΠΔ 304/00 (αρ.2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία :

1. Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας

2. Άδεια κυκλοφορίας

3. Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης.

4. Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης)

5. Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙΙ, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το ΠΔ 89/99 (παραρτ. ΙΙ, παρ.2.1). Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.

6. Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση - εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το ΠΔ 89/99 (αρ. 4α παρ.3 και 6).

7. Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης, συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την ΚΥΑ 15085/593/03 (αρ.3 και αρ.4. παρ.7).

5.Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου. Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα :

5.1 Κατεδαφίσεις :

Ν 495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ.18 -33, 104), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.7), ΥΑ 31245/93, Ν. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Υ.Α. 3009/2/21- γ/94, Υ.Α. 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑ

Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ, παρ.11), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : Υ.Α. Φ.28/18787/1032/00, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού ΠΔ 2/06, ΠΔ 212/06,ΥΑ 21017/84/09.

5.2 Εκσκαφές (θεμελίων, τάφρων, φρεάτων, κλπ), Αντιστηρίξεις :

N. 495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ.2-17, 40-42), ΥΑ αρ. 3046/304/89 (αρ.8- ασφάλεια και αντοχή κτιρίων, παρ.4), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, N. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού : ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 10).

5.3 Ικρίωματα και κλίμακες, Οδοί κυκλοφορίας – ζώνες κινδύνου, Εργασίες σε ύψος, Εργασίες σε στέγες.

ΠΔ 778/80, ΠΔ 1073/81 (αρ.34-44), N.1430/84 (αρ. 7-10), ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΠΔ 155/04, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ.ΙV μέρος Α παρ.1, 10 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.4-6,14).

5.4 Εργασίες συγκόλλησης, οξυγονοκοπής & λοιπές θερμές εργασίες

ΠΔ 95/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.96, 99,104, 105), ΠΔ 70/90 (αρ.15), ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Πυροσβεστική Διάταξη 7 Απόφ.7568 Φ.700.1/96, ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99.

5.5 Κατασκευή δομικών έργων (κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης, δεξαμενές, κλπ.)

ΠΔ 778/80, ΠΔ 1073/81 (αρ.26- 33, αρ.98), ΥΑ 3046/304/89, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 12).

5.6 Προετοιμασία και διάνοιξη σηράγγων και λοιπών υπογείων έργων.

(Σήραγγες κυκλοφορίας οχημάτων, αρδευτικές σήραγγες, υπόγειοι σταθμοί παραγωγής ενέργειας και εργασίες που εκτελούνται στα υπόγεια στεγασμένα τμήματα των οικοδομικών ή άλλης φύσης έργων και σε στάθμη χαμηλότερη των 6.00 μ. κάτω από την επιφάνεια της γης.)

N.495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 225/89, ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, N. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού : ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.10).

5.7 Καταδυτικές εργασίες σε Λιμενικά έργα

(Υποθαλάσσιες εκσκαφές, διαμόρφωση πυθμένα θαλάσσης, κατασκευή προβλήτας κλπ με χρήση πλωτών ναυπηγημάτων και καταδυτικού συνεργείου.) ΠΔ 1073/81 (αρ.100), N 1430/84 (αρ.17), ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ.ΙΙΙ), ΥΑ 3131.1/20/95/95, ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.8.3 και παρ.13).

6. Ακολουθεί κατάλογος με τα νομοθετήματα και τις κανονιστικές διατάξεις που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ: «ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ»				
<u>A. ΝΟΜΟΙ</u>				
N. 495/76	ΦΕΚ 337/Α/76	Π. Δ. 395/94	ΦΕΚ 220/Α/94	
N. 1396/83	ΦΕΚ 126/Α/83	Π. Δ. 396/94	ΦΕΚ 220/Α/94	
N. 1430/84	ΦΕΚ 49/Α/84	Π. Δ. 397/94	ΦΕΚ 221/Α/94	
N. 2168/ 93	ΦΕΚ 147/Α/93	Π. Δ. 105/95	ΦΕΚ 67/Α/95	
N. 2696/99	ΦΕΚ 57/Α/99	Π. Δ. 455/95	ΦΕΚ 268/Α/95	
N. 3542/07	ΦΕΚ 50/Α/07	Π. Δ. 305/96	ΦΕΚ 212/Α/96	
N. 3669/08	ΦΕΚ 116/Α/08	Π. Δ. 89/99	ΦΕΚ 94/Α/99	
N. 3850/10	ΦΕΚ 84/Α/10	Π. Δ. 304/00	ΦΕΚ 241/Α/00	
N. 4030/12	ΦΕΚ 249/Α/12	Π. Δ. 155/04	ΦΕΚ 121/Α/04	
		Π. Δ. 176/05	ΦΕΚ 227/Α/05	
		Π. Δ. 149/06	ΦΕΚ 159/Α/06	
<u>B. ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ</u>	<u>ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ</u>	Π. Δ. 2/06	ΦΕΚ 268/Α/06	
Π. Δ. 413/77	ΦΕΚ 128/Α/77	Π. Δ. 212/06	ΦΕΚ 212/Α/06	

Π. Δ. 95/78	ΦΕΚ 20/Α/78	Π. Δ. 82/10	ΦΕΚ 145/Α/10
Π. Δ. 216/78	ΦΕΚ 47/Α/78	Π. Δ. 57/10	ΦΕΚ 97/Α/10
Π. Δ. 778/80	ΦΕΚ 193/Α/80	<u>Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ</u>	<u>ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ</u>
Π. Δ. 1073/81	ΦΕΚ 260/Α/81	ΥΑ 130646/84	ΦΕΚ 154/Β/84
Π. Δ. 225/89	ΦΕΚ 106/Α/89	ΚΥΑ 3329/89	ΦΕΚ 132/Β/89
Π. Δ. 31/90	ΦΕΚ 31/Α/90	ΚΥΑ 8243/1113/91	ΦΕΚ 138/Β/91
Π. Δ. 70/90	ΦΕΚ 31/Α/90	ΚΥΑ αρ.οικ.Β.4373/1205/93	ΦΕΚ 187/Β/93
Π. Δ. 85/91	ΦΕΚ 38/Α/91	ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93	ΦΕΚ 765/Β/93
Π. Δ. 499/91	ΦΕΚ 180/Α/91		
<u>Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ</u>	<u>ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ</u>	<u>Δ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ</u>	
ΚΥΑ αρ. 8881/94	ΦΕΚ 450/Β/94	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 27/03	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΕΕΠ Π/208/12-9-03
ΥΑ αρ.οικ. 31245/93	ΦΕΚ 451/Β/93	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 6/08	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΙΠΑΔ / οικ/215/31-3-08
ΥΑ 3009/2/21-γ/94	ΦΕΚ 301/Β/94	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Σ.ΕΠ.Ε	ΑΡ.ΠΡ.10201/12 ΑΔΑ:Β4Λ1ΛΚΦΖ
ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94	ΦΕΚ 73/Β/94		
ΥΑ 3131.1/20/95/95	ΦΕΚ 978/Β/95		
ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95	ΦΕΚ 677/Β/95		
ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96	ΦΕΚ 1035/Β/96		
Υ.Α αρ.οικ.Β.5261/190/97	ΦΕΚ 113/Β/97		
ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99	ΦΕΚ 987/Β/99		
ΚΥΑ αρ.οικ.15085/593/03	ΦΕΚ 1186/Β/03		
ΚΥΑ αρ. Δ13ε/4800/03	ΦΕΚ 708/Β/03		
ΚΥΑ αρ.6952/11	ΦΕΚ 420/Β/11		
ΥΑ 3046/304/89	ΦΕΚ 59/Δ/89		
ΥΑ Φ.28/18787/1032/00	ΦΕΚ 1035/Β/00		
ΥΑ αρ. οικ. 433/2000	ΦΕΚ 1176/Β/00		
ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/01	ΦΕΚ 686/Β/01		
ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/177/01	ΦΕΚ 266/Β/01		
ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/02	ΦΕΚ 16/Β/03		
ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/11	ΦΕΚ 905/Β/11		
ΥΑ 21017/84/09	ΦΕΚ 1287/Β/09		
Πυροσβεστική διάταξη 7, Απόφ. 7568.Φ.700.1/96	ΦΕΚ 155/Β/96		

Χίος 12/01/2021

ΕΛΕΓΧΘΗΚΕ

Η συντάξασα

Η Αν. Προϊσταμένη
Τμήματος Συγ/κων Έργων

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αν. Προϊστάμενος
Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων
της ΔΤΕ ΠΕ Χίου

Μαρία Σκουφάρα
ΤΕ Πολιτικός Μηχανικός

Ειρήνη Μισετζή
ΠΕ Τοπογράφος Μηχανικός

Καρτάλης Χρήστος
ΠΕ Χημικός Μηχανικός